

אמר ליה רבי זירא, אין! אכן כן אמרתי בשמו.

תמחה הגמרא: (34) מתוך שהוצרך לומר שכך "הלכה", מכלל דפליגי על רבי אליעזר בדין זה. ומי הם החולקים?

משיבה הגמרא בתמיהה: וכי לא מצינו מי פליגי? והא פליגי עליו רבנן במשנה היכן אומר הבדלה.

דוחה הגמרא: אימר דפליגי רבנן בממשנה לגבי הבדלה במוצאי שבת של שאר ימות השנה, אולם רבי זירא עסק ביום טוב שחל להיות אחר השבת, שאין אומרים בו "חונן הדעת", ובוזה לא מצינו מי פליגי? ולמה הוצרך לומר "הלכה" כרבי אליעזר?

ועדיין דנה הגמרא שאין בכך קושיא על רבי זירא, כי הא פליג רבי עקיבא, ודעתו שאומרה ברכה בפני עצמה, ולכן הוצרך לומר שהלכה כרבי אליעזר, ולא יאמרה בפני עצמה אפילו כאשר מוצאי שבת חל ביום טוב.

דוחה הגמרא: משום כן אין צורך לומר ש"הלכה" כרבי אליעזר, כי אטו כל השנה כולה מי עבדינן כרבי עקיבא, דהשתא ניקו ונעביד כוותיה, ובוודאי לא התכוון רבי זירא לאפוקי מדעת רבי עקיבא.

ומבאר הגמרא למה אין צד לאומרה

כברכה בפני עצמה כשחל מוצאי שבת ביום טוב: שהרי במוצאי שבת של כל השנה כולה מאי טעמא לא עבדינן כרבי עקיבא — משום דרק תמני פרי ברכות תקון בתפלה, תשפרי לא תקון, וטעם זה שייך הכא נמי בתפלת יום טוב, שב שבע ברכות תקון, תמני לא תקון, ואם כן אין רבי זירא צריך לומר "הלכה" כדי לאפוקי מדעת רבי עקיבא.

אמר ליה רבי זירא לרבי חייא: לאו "הלכה" כרבי אליעזר? אתמר, אלא "מטיין" אתמר.

וביאור הדברים, כמו דאתמר, (35) רבי יצחק בר אבדימי אמר משום רבינו: "הלכה", שכך ראוי להורות בדרשה לרבים.

ואמרי לה, "מטיין", שרק אם יחיד שואל כיצד לנהוג במוצאי שבת שחל ביו"ט, מורים לו כרבי אליעזר, לאומרה כברכה בפני עצמה.

רבי יוחנן אמר, "מודים" חכמים לרבי אליעזר, שבמוצאי שבת שחל ביום טוב, אומר את ההבדלה בברכת הודאה, וממילא מורין כן לרבים.

ורבי חייא בר אבא אמר, אין מורין כן לרבים, אך כיון שבאופן זה "נראין" דברי רבי אליעזר, אם עשה כמותו ואמרה בהודאה, אין מחזירין אותו.

הגמרא, שהבדלה כקידוש, ולכן צריך לאומרה גם על הכוס, כי כעין דאורייתא תיקון [אך למדו רק את חיוב הכוס, ולא כל דיני קידוש, ולכן אין צורך שתהא במקום סעודה].

34. ביארנו כמשמעות דברי הגר"א [בהגותו

וחידושו], אך הגרעק"א ציין לשו"ת דבר שמואל שביאר בתחילה רבי זירא שאל את רבי חייא, ואחר שענה לו חזר רבי זירא ושאל כדלהלן.

35. הגר"א גרס "איתמר", שהרי לא הוכח